

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ ТА ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ**

Освітньо-професійна програма Політологія
спеціальність 052 Політологія
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь бакалавр

Розробник:

Приходько Сергій,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант ОПП:

Приходько Сергій,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Політичні системи і політичні режими сучасності обов'язковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність	052 Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	«Основи політології», «Правознавство», «Історія політичних вчень», «Загальна теорія політики»

1. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів об'єктивного уявлення про характерні риси та специфічні особливості політичних режимів і критерії, що визначають їхню належність до одного з трьох типів; розгляд основних напрямів і тенденцій розвитку відповідних політичних систем; розкриття особливостей переходу від одного типу політичного режиму та системи до іншого; дослідження демократії, авторитаризму й тоталітаризму як явищ, характерних для новітньої епохи

Основні завдання навчальної дисципліни: оволодіння систематизованими, цілісними знаннями про політичну сферу суспільства крізь призму аналізу структурних компонентів політичної системи; засвоєння теоретично-концептуальних підходів до трактування поняття «політична система», дослідження форм і закономірностей її функціонування; з'ясування структури політичної системи, основних її інститутів та функцій; виділення основних компонентів політичної системи, зокрема дослідження сутності держави як політичної форми організації суспільства та базового елементу політичної системи; ознайомлення з науковим інструментарієм дослідження динаміки трансформації політичних систем.

загальні компетентності	спеціальні компетентності	програмні результати
ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права,	СК 01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК 02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СК 03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та	ПРН 08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. ПРН 10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. ПРН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. ПРН 13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

прав і свобод людини і громадянина в Україні.	інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	
---	--	--

2. Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Політична система: суть, структура та функції.
Тема 2. Політичний режим як характеристика функціонально-динамічного стану політичної системи.
Тема 3. Типологія політичних систем.
Тема 4. Типологія політичних режимів.
Тема 5. Демократія як тип політичної системи та режиму.
Тема 6. Авторитарні політичні системи та режими.
Тема 7. Тоталітаризм.
Тема 8. Динаміка розвитку режиму та еволюція Вестмінстерської політичної системи Великої Британії.
Тема 9. Розвиток французької моделі демократії.
Тема 10. Етапи розбудови демократичного режиму і політичної системи у Німеччині.
Тема 11. Режим та політична система США: основні етапи розвитку.
Тема 12. Модернізація політичних систем в країнах Сходу (на прикладі Японії, Індії, Туреччини).
Тема 13. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України.

3. Трудомісткість

Загальна кількість годин – 105.

Кількість кредитів – 3,5.

Форма семестрового контролю – екзамен.

4. Політика оцінювання

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochnosti.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etychnyy-kodeks.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Максимальна/мінімальна кількість балів за програмними результатами

Програмні результати	Мін балів за програмними результатами навчання	Мах балів за програмними результатами навчання
ПРН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	15	25
ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й	15	25

оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.		
ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	15	25
ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях.	15	25

Форми оцінювання та методика нарахування балів

Форми оцінювання результатів навчання	Методика нарахування балів
виступи на семінарах	1 виступ (4 бали)×7 занять = 28 бали
розв'язування тестів	1 бал×12 тестових завдань=12 балів
виконання завдань самостійної роботи	2 бали×13 завдань=26 балів
написання реферату	14 балів
екзамен	20 балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Виступи на семінарах	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат	Екзамен	
Тема 1. Політична система: суть, структура та функції	4	-	2	-	-	6
Тема 2. Політичний режим як характеристика функціонально-динамічного стану політичної системи	4	-	2	-	-	6
Тема 3. Типологія політичних систем.	-	-	2	-	-	2
Тема 4. Типологія політичних режимів.	-	-	2	-	-	2
Тема 5. Демократія як тип політичної системи та режиму.	4	-	2	-	-	6
Тема 6. Авторитарні політичні системи та режими.	4	-	2	-	-	6
Тема 7. Тоталітаризм	-	-	2	-	-	2
Тема 8. Динаміка розвитку режиму та еволюція Вестмінстерської політичної системи Великої Британії.	4	-	2	-	-	6
Тема 9. Розвиток французької моделі демократії.	-	-	2	-	-	2
Тема 10. Етапи розбудови демократичного режиму і політичної системи у Німеччині.	4	-	2	14	-	20
Тема 11 Режим та політична система США: основні етапи розвитку.	-	-	2	-	-	2
Тема 12. Модернізація політичних систем в країнах Сходу (на прикладі Японії, Індії, Туреччини).	-	-	2	-	-	2
Тема 13. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України	4	12	2	-	-	18
ЕКЗАМЕН					20	20
Разом	28	12	26	14	20	100

5. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р. Сравнительная политология сегодня: Мировой обзор. Москва: Аспект Пресс, 2002. 537 с.
2. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. Київ: Дух і літера, 2005. 584 с.
3. Гелей С. Політико-правові системи світу. Навчальний посібник. Київ: Знання, 2006. 668 с.
4. Даль Р. О демократии. Москва: Аспект Пресс, 2000. 208 с.
5. Политические институты на рубеже тысячелетий XX– XI вв. Дубна: Феникс+, 2001. 480 с.
6. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи. Львів: Тріада плюс, 2004. 392 с.
7. Сравнительная политика: основные политические системы современного мира / под ред. В. Бакирова, Н. Сазонова. Харьков: Харьковский нац. ун-т им. В. Н. Каразина, 2006. 590 с.
8. Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце XX века. Москва: РОССПЭН, 2003. 368 с.
9. Эндрейн Ч. Сравнительный анализ политических систем. Эффективность осуществления политического курса и социальные преобразования. Москва: Издательство «Весь Мир», 2000. 320 с.

Допоміжні

1. Андрійчук Т. Сучасна демократія: проблеми та перспективи розвитку. Політичний менеджмент. 2012. № 4-5. С. 50-57.
2. Зубов А. Б. Органические преимущества демократии. *Полис*. 2013. № 2. С. 40-50.
3. Мацієвський Ю. Чи можливе відродження авторитаризму в Україні. *Політичний менеджмент*. 2011. №1. С. 51-63.
4. Мациевский Ю. В. В ловушке гибридности: политический режим в Украине после революции 2014 года. *Полис*. 2018. № 1. С. 96-115.
5. Мельвиль А. Ю. «Царь горы», или почему в посткоммунистических автократиях плохие институты. *Полис*. 2013. № 2. С. 125-143.
6. Розов Н. С. Неопатримониальные режимы: разнообразие, динамика и перспективы демократизации. *Полис*. 2016. № 1. С. 139-156.
7. Рудич Ф. Політичний режим України: спроба політологічного аналізу. *Політичний менеджмент*. 2011. №2. С. 3-13.

Інформаційні ресурси

1. Almond, G. Comparative Politics: A Developmental Approach. URL: <https://www.questia.com/read/24120801/comparative-politics-a-developmental-approach>
2. Даль Р. Полиархия, плюрализм и пространство. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/dal/pol_pl.php
3. Даль Р. Смещающиеся границы демократических правлений. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/dal/sm_gran.php
4. Easton, D. A Systems Analysis of Political Life. URL: <http://www.questia.com/PM.qst?a=o&d=89785819>
5. Карл Т., Шмиттер Ф. Что есть демократия? URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Article/karl_dem.php